

เทศน์พระ (ก่อนปาฏิโมกข์)

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺสฺโต

เทศน์พระ วันที่ ๓ มกราคม ๒๕๕๐

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองขาว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

สังคัมสงฆ์ มันจะแคบเข้ามาเรื่อยๆ เวลาที่โลกเขาแคบลงเห็นใหม่ เมื่อก่อนการคมนาคนมันไม่สะดวกอย่างเดี๋ยวนี้ กว่าจะเจอโรคจะแพร่กัน กว่าจะกระจายไปถึง เห็นใหม่แต่ในปัจจุบันนี้ ถ้าเจอโรคจะแพร่ไปนี่เขาต้องกักสนามบิน เพราะการคมนาคนมันสะดวก ถ้าเจอโรคมีที่ไหนนะ โรคระบาดมันจะล้างโลกเลย เพราะอะไร เพราะว่าการคมนาคนมันเอาเชื้อไปทั่ว ในปัจจุบันนี้ก็เหมือนกัน ในเมื่อสังคัมสงฆ์สังคัมสงฆ์มันสะดวกขึ้นมา สะเทือนที่ไหนก็ถึงกันหมดนะ

กลิ่นของศีลมันหอมทวนลม กลิ่นของบาปอกุศลเห็นใหม่ จะทำที่ไหนใครก็รู้นะ เราถึงต้องตั้งสติ ถ้ามีสติมันจะยับยั้ง ยับยั้งความต้องการ ยับยั้งสิ่งที่เกิดจากใจเรา สิ่งที่เกิดจากใจนี้มันรุนแรงมาก เพราะกิเลสนะ กิเลสของภุคฺคหัตถ์ เวลาเขามองพระเงา เขามองพระว่าพระบวชแล้ว พระก็ต้องอยู่ในร่องในรอย พระต้องเป็นคนดีนะ โยมจะทำความผิดบ้างก็ไม่ใช่ไร แต่พระห้ามทำความผิด เห็นใหม่ เขาคิดว่าพระบวชแล้วนี่มันเท่ากับกิเลสมันไม่มีในหัวใจเลย เวลาบวชแล้วเห็นใหม่ มันเป็นสมมุติสงฆ์

บวชด้วยสมมุติสงฆ์ให้เป็นผู้ที่ประพฤติปฏิบัติ บวชโดยสมมุติอันหนึ่ง แล้วบวชโดยธรรมอันหนึ่งไป บวชโดยธรรมเห็นใหม่ บวชโดยมรรค มรรคสามัคคี อาสวัภษญานเข้าไปทำลายกิเลส เอหิภิกขุ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบวชให้ ธรรมและวินัยนี้เป็นศาสดาของเรา ถ้าธรรมและวินัยเป็นศาสดาของเราเห็นใหม่ เราบวชของเราอีกคนหนึ่ง เราจะเป็นเอหิภิกขุ บวชตัวของเราเอง แต่ถ้าเราบวชในสังคัม มันได้เป็นแค่สมมุติสงฆ์เท่านั้นละ สมมุติสงฆ์เพราะว่าวางธรรมและวินัยไว้ นี้ธรรมและวินัยเหมือนกัน

ถ้ามันไม่ใช่สงฆ์เห็นใหม่ มีพระบอกว่า พระบวชชั่วคราวนี้เป็นลูกชาวบ้าน ไม่ใช่
ไม่ใช่ลูกชาวบ้านหรือ เป็นพระภิกษุ เป็นสงฆ์โดยสมมุติแน่นอน เพราะอะไร เพราะมัน
เข้าทำสังฆกรรมร่วมกับสงฆ์ มันทำสังฆกรรมเห็นใหม่ ถ้าสิ่งที่ทำเป็นนานาสังวาส เป็น
โมฆิยะ เป็นโมฆะ แล้วถ้าสงฆ์บวชแล้วไม่ใช่สงฆ์ เข้าไปในหัตถบาสนได้อย่างไร เข้าไป
ทำสังฆกรรมได้อย่างไร สงฆ์ทั้งหมดมันก็สกปรกไปทั้งหมดคณะสิ สงฆ์ไม่สกปรก

ขณะบวชโดยสมมุติเห็นใหม่ อุปัชฌาย์กับอาจารย์เวลาสวด วิบัติ ๔ สิ่งนี้เป็นวิบัติ
บวชแล้วเป็นสงฆ์ใหม่ เป็น เป็นสงฆ์นะ เพราะอะไร เพราะบวชแล้วโดยเจ้าตัวไม่รู้ เจ้า
ตัวเข้าสังฆกรรม เข้าร่วมทำทุกๆ อย่างเลย แต่จะขาดต่อเมื่อเรารู้ใจ แล้วถ้าเราสงสัยใน
อุปัชฌาย์ สงสัยในอาจารย์เห็นใหม่ วิบัติ ๔ อุปัชฌาย์วิบัติ กรรมวาจาจารย์วิบัติ อักษร
วิบัติ สีมวิบัติเห็นใหม่ สิ่งที่เป็นความวิบัติ คือหลวงปู่มั่นสิ ในประวัติหลวงปู่มั่นเห็น
ใหม่ หลวงปู่มั่นบวชแล้ว สมัยโบราณ เรื่องบริหารหาได้ยาก ก็บวชโดยใช้ผ้าสังฆา
(สังฆาฏิ) ชั้นเดียว

พอบวชไปแล้ว เพราะหลวงปู่มั่นยังไม่ได้ออกไปปฏิบัติ หลวงปู่มั่นบวชเป็นฌร
๒ พรรษา แล้วสึกไปช่วยพ่อแม่ทำมาหากิน แล้วหลวงปู่เสาร์ไปเอามาบวชใหม่ ขณะที่
หลวงปู่มั่นบวชใหม่ ขณะที่เขาคฤหัสถ์หลวงปู่มั่นก็ยังไม่รู้อะไร เพราะสมัยนั้นสมัยที่
บวชใหม่ก็ยังไม่ได้อ่านเลย เวลาบวชแล้วเห็นใหม่ แล้วแต่ว่าสังคมสงฆ์จะทำให้ สงฆ์
ทำให้ก็จัดการให้ แล้วบวชให้ แต่บวชออกมาแล้วเห็นใหม่ นอนฝัน ฝันว่าตัวเองไม่ได้
บวช ตัวเองบวชได้แค่ฌร

ฌรเพราะอะไร ฌรเพราะสังฆามันชั้นเดียวเห็นใหม่ อักษรวิบัติ อุปัชฌาย์วิบัติ
กรรมวาจาจารย์วิบัติ สีมวิบัติ บริหารวิบัติ มั่นวิบัติ ๖ มั่นวิบัติ ๔ แล้ววิบัติ ๖ เห็นใหม่
ฝันว่าตัวเองยังเป็นฌรอยู่ จนไปปรึกษาอุปัชฌาย์ อุปัชฌาย์ยอมรับว่าจัดการให้ไม่
สมประกอบ ถึงได้ทำทัฬหีกรรมบวชซ้ำ บวชซ้ำอีกหนหนึ่งเห็นใหม่ หลวงปู่มั่นเวลา
นอนแล้ว ฝันอีกเห็นใหม่ พุทธภูมิ ภูมิของหลวงปู่มั่น ปรารถนาเป็นพุทธภูมิ เพราะสร้าง
บุญญาธิการมามาก

สิ่งที่มีบุญญาธิการมามากเหมือนกับ ในปัจจุบันนี้ คูสิ บางคนนี่เขาวัดปัญญาดีมาก
บางคนนี่เซ่อมาก เซ่อจริงๆ นึกอะไรก็นึกไม่ออก แต่บางคนเขาวัดปัญญาจะดีมากเลย สิ่งนี้

มันมาจากตรงนี้ มันมาจากบารมีที่สร้างสมมา แต่มันมีกรรมนะ ดูอุปนิสัย เวลาพี่ชายให้ท่องมนต์ แม้แต่บทเดียวก็ยังท่องไม่ได้ แต่ทำไมเวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าให้ลูบฝ่าขาว ทำไมถึงเป็นพระอรหันต์ขึ้นมาได้ละ เห็นไหมถ้ากรรมมันบัง เวลากรรมของเรา กรรมในชาติใดชาติหนึ่ง เวลาที่เราทำไว้นี้มาตอบสนองไง

เวลาเห็นพระสวดปาติโมกข์ เคยบวชในศาสนา เพราะศาสนามีองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามาตลอดเห็นไหม บวชมาแล้วไปเห็นพระ ตัวเองฉลาดมากท่องสิ่งใดก็ได้ จดจำสิ่งใดก็ได้ แต่เห็นพระที่สวดปาติโมกข์ ท่องปาติโมกข์ ท่องแล้วท่องอีกไม่ได้ ก็ไปหัวเราะเยาะเขาไป เขาเงินเขาอายุ เขาก็เลยหลุดไปเห็นใหม่ นี่กรรม กรรมเพราะอะไร เพราะการสวดปาติโมกข์ การทำการแทนพระพุทธรูปเป็นธรรมกถา เป็นเรื่องของธรรมวินัย มันทำให้สังคมสะอาดไป ทำให้สังคมเรามันจะมีจุดยืนเห็นใหม่

แล้วไปหัวเราะ สิ่งต่างๆ กรรมก็ตามมา อุปนิสัย ท่องคาถาบาทเดียวไม่ได้เห็นใหม่ แต่เพราะอำนาจวาสนาที่ตัวเองก็สร้างมา แล้วเพราะมีองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าด้วย องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เห็นใหม่ สมัยที่แสดงยมกปาฏิหาริย์ ห้ามภิกษุอวดอุตริมนุสสรูปเป็นอาบัติปาราชิก แล้วพอบัญญัติขึ้นมาทีเพราะว่าลูกศิษย์ของพระโมคคัลลานะเหาะขึ้นไปเอาบาตรไม้จันทน์เห็นใหม่ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่า ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าคือวิมุตติธรรม มันมีคุณค่ามาก

แล้วด้วยพระโมคคัลลานะกับลูกศิษย์นี่เป็นพระอรหันต์ด้วยกัน แต่เพราะเจ้าของเขาก็อยากเห็นว่าในศาสนายังมีมรรคมีผลหรือเปล่า ด้วยเทคนิคของเขา เขามีความเห็นของเขาแค่นั้น ก็ทำบาตรไม้จันทน์ แล้วเอาไม้ไผ่ต่อขึ้นไป ๓ ลำ เอาไว้บนยอด แล้วประกาศว่า ถ้ามีพระอรหันต์จริง ขอให้เหาะมาเอาเถิด เพราะตัวเองอยากรู้ไฉนว่า ยังมีมรรคมีผลไหม นี่ขนาดในสมัยพุทธกาลนะ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็ยังมิชีวิตอยู่นะ นี่เขาก็สงสัยกันอยู่แล้วเห็นไหม

แล้วทางเดียรถีย์ก็มาแสดงตนว่าจะเหาะ จะเหาะ แต่ก็มาหลอกเขาอยู่ตลอดเวลาให้ลูกศิษย์คอยบอกว่าอย่าเหาะเลยของแค่นี้ไม่สำคัญ เขาก็ดูถูก เขาดูถูก เขาบอกว่าหมดแล้ว มรรคผลไม่มีแล้ว เขาดูถูก เขาเสียใจมาก พระโมคคัลลานะกับลูกศิษย์เห็นใหม่บอกว่า นี่เราต้องขึ้นไปเอา ลูกศิษย์ก็ให้อาจารย์ไปเอา อาจารย์ก็ให้ลูกศิษย์ไปเอา ถึงที่สุด

เพราะอะไร เพราะเขาเสียใจ เขาไม่มีที่พึ่งใจ ลูกศิษย์ของพระโมคคัลลานะจึงเหาะขึ้นไป
เหาะขึ้นไปหยิบบาตรนะ วัน ๓ รอบแล้วลงมา เขาดีใจมากกว่าสิ่งนี้ยังมีอยู่ โลกมองได้แค่นั้น
นั่น ฉานโลกีย์เห็นใหม่ พวกนี้เป็นเรื่องฉานโลกีย์เป็นสิ่งที่แสดงออก

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถึงบัญญัติวินัยไว้ว่า ห้ามอวดอุตริมนุสสรธรรม ถ้า
อวดอุตรินี้ให้ปรับอาบัติปาราชิก เพราะว่า สุขทวีปีสสโก เติวิโชต่างๆ พระอรหันต์ที่ว่า
แสดงฤทธิ์ก็ได้ ที่เป็นสุขทวีปีสสโกบรรลุธรรมแล้วนี้บรรลุธรรมเฉยๆ แต่ไม่มีฤทธิ์มีเดช
อย่างนี้เห็นใหม่ แล้วถ้าเกิดอย่างนั้น เวลาใครไม่เชื่อก็ต้องให้เหาะ ให้แสดงอย่างนี้ มัน
เป็นการทำให้ศาสนาเป็นเรื่องของโลกๆ ไปเห็นใหม่ ถึงบัญญัติไว้ว่า ห้ามอวดอุตริมนุสสร
ธรรม แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็อนุญาตให้พระสารีบุตร พระโมคคัลลานะ
แสดงได้ก่อนที่จะสิ้นชีวิตเห็นใหม่ ให้แสดงได้เต็มที่เลย

แล้วองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบัญญัติขึ้นมา พวกเดียรถีย์ก็ได้ใจ เห็นใหม่
ก็จะมาทำทายการแสดงฤทธิ์ต่างๆ เห็นใหม่ เพราะคิดว่าทำไม่ได้ไง องค์สมเด็จพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้ารับคำทำ พอรับคำทำที่นี้โยมก็ไปถามว่า อ้าว ก็องค์สมเด็จพระสัมมา
สัมพุทธเจ้าเป็นคนบัญญัติเองว่า ห้ามอวดอุตริมนุสสรธรรม แล้วการแสดงฤทธิ์เดชมันอวดอุตริ
มนุสสรธรรม ธรรมเหนือมนุษย์ แล้วองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสดงได้อย่างไร เรา
แสดงได้สิ เพราะเราเป็นเจ้าของสวนมะม่วง เราห้ามคนอื่นเก็บมะม่วง แต่เราเป็นเจ้าของ
เจ้าของสวนทำไมเราจะเก็บไม่ได้

เหมือนกับเราเป็นเจ้าของไร่ เราคิดประกาศใช้ใหม่ว่า ห้ามบุคคลอื่นเข้ามาหยิบ
ฉวยของเรา เรา แต่เราเป็นเจ้าของสวน เราสามารถจะเก็บผลไม้ที่นั่นกินได้ใหม่ ได้ นี่ก็
เหมือนกันองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ท่านบอกว่าท่านเป็นเจ้าของศาสนา องค์
สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมา แล้ววางธรรมวินัยไว้เป็นศาสนา ในเมื่อ
องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นเจ้าของ ทำไมจะทำไม่ได้ องค์สมเด็จพระสัมมา
สัมพุทธเจ้าจึงทำได้เห็นใหม่ แล้วแสดงยมกปาฏิหาริย์ ไปแสดงตน พวกเดียรถีย์นี้ล้มระนาว
ไปหมดเลยเห็นใหม่ แล้วก็ขึ้นไปโปรดพระพุทธรูป

สิ่งที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเห็นใหม่ นี่ก็เหมือนกันย้อนกลับมาดูพินตก เพราะอำนาจ
วาสนาบุญบารมี เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ารู้แจ้งโลกนอก โลกใน คนที่มี

วาสนาแต่ว่ามีกรรม กรรมคราวหนึ่งมันมาบัง มาตัดทอน องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสามารถสอนได้ สามารถบอกกล่าวได้ แม้แต่พี่ชายจะรักน้องขนาดไหน เพราะเอน้องมาบวช ก็รักน้องมาก แต่น้องนั้นพอบอกให้ท่อง ให้ท่องบ่นเห็นใหม่ เพราะสอนกันไปโดยข้อเท็จจริงใจ สอนกันไปโดยความรู้แบบอาจารย์กับศิษย์ใจ

แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามีวิฤทธิภาวะสูงส่งมาก ใครทุกคนก็อยากเกิดพบองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า อำนาจวาสนาอยู่ตรงนี้ใจเห็นใหม่ บวชโดย เอหิภิกขุ โดยบวชสมมุติสงฆ์ ก็บวชโดยธรรมและวินัย ถ้าจะโต้แย้งกันโดยปริยัติเห็นใหม่ มันก็บวชแล้ว นี่ก็บวชโดยธรรมและวินัยเพราะเราบวชออกมา สงฆ์ยกเข้ามาห่ม มันก็เป็นสงฆ์ ไซ้ แต่เป็นสมมุติสงฆ์ แล้วเวลาประพฤติปฏิบัติมา ชาวบ้านบอกว่าบวชเป็นพระแล้วนี่ พระต้องไม่คิดในสิ่งใดเลย

พระก็มีกิเลสทั้งตัว ก็มันบวชแบบสมมุติ บวชแบบสัทธิตามประเพณีใจ ภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก อุบาสิกาเห็นใหม่ พุทธบริษัท ๔ เจ้าของศาสนา รักษาศาสนาไว้ แล้วพุทธบริษัท ๔ เห็นใหม่ นางวิสาขาที่เป็นพระโสดาบันเห็นใหม่ พระเจ้าสุทโธทนะก็เป็นพระอรหันต์เห็นใหม่ พาหิยะก็เป็นพระอรหันต์เห็นใหม่ คฤหสัถ์ พุทธบริษัท ๔ ก็สามารถบรรลุธรรมได้ทั้งหมด แต่พุทธบริษัท ๔ สามารถทำได้ใหม่ละ

ถ้าทำได้นะ คุณนาถบิณฑิกเศรษฐีเห็นใหม่ อุปลุกฐากพระมาก เพราะอะไร เพราะเป็นพระอริยบุคคล พระอริยบุคคลนี่นะ มันจะมีความเป็นไปของจิต จิตนี้มันเหมือนกับเราเป็นหมอ เหมือนกับเราเป็นพ่อแม่ พ่อแม่นี้จะรักลูกมาก พ่อแม่จะหาทางให้ลูกมีวิชาการ ให้ลูกสุขสบาย ให้ลูกมีโอกาสสร้างเนื้อสร้างตัวได้ พ่อแม่คนไหนก็รักลูก อริยภูมิก็เหมือนกัน อริยภูมิในหัวใจเพราะอะไร เพราะปุณฺณ ภูมิของปุณฺณนี้เป็นภูมิอันหนึ่ง ก็มีความเห็นอันหนึ่งเห็นใหม่

แล้วถ้าภูมิปุณฺณมันพยายามค้นคว้า พยายามชำระแรกกิเลสออกจากใจ มันเป็นวิธีการนะ เหมือนกับทางโลกเขาประกอบสัมมาอาชีวะ ทางโลกเขาอยู่กับสังคัม สังคัมมันจะมีโลกธรรม ๘ มันจะมีตตินินทา จะมีสิ่งต่างๆ เห็นใหม่ มันจะมีเกณฑ์มีสิ่งต่างๆ ในสังคัม รู้หน้าแต่ไม่รู้ใจ มันจะเป็นอย่างนั้นตลอดไป แล้วพ่อแม่อยู่ในสังคัมอย่างนั้นมา

แล้วลูกเราเกิดมาแล้วต้องเข้าไปในสังคมนั้น มันจะทุกข์ยากขนาดไหน พยายามจะบอกให้ลูกมีวุฒิภาวะเพื่อจะเข้าไปอยู่ในสังคมนั้นได้

อริยภูมิก็เหมือนกัน เพราะอะไร เพราะกิเลสในหัวใจของเรา ตัณหาความทะยานอยากในหัวใจ มันมีเล่ห์เหลี่ยมมาก เล่ห์เหลี่ยมมันจะหลอกหลวง มันจะคอยพลิกแพลงในหัวใจของเรา แล้วครูบาอาจารย์ที่ท่านบรรลुरुธรรมขึ้นมาแต่ละชั้นแต่ละตอนขึ้นมา ท่านต้องผ่านสังคมอย่างนี้ ผ่านกิเลสนี้ ชำระกิเลสออกจากใจอย่างนี้ นี่สิ่งนี้ถึงจะห้วงหาอวรณ์เรื่องธรรมและวินัย เรื่องข้อวัตรปฏิบัติเห็นใหม่

อนาถบิณฑิกเศรษฐีหรือแม่แต่นางวิสาขา นางวิสาขานี้เป็นพระโศดาบันนะ เวลาพระจะเดินทางจะขอหมคนะ ขอพระที่จะส่งพระเดินทาง ขอพระที่เจ็บไข้ได้ป่วย นางวิสาขาเป็นคนของกัสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า อุปัฏฐากพระทั้งนั้นเลย เพราะอะไร เพราะกว่าจิตที่เป็นปุถุชนจะเป็นพระโศดาบันขึ้นมา มันผ่านขั้นตอนของการชำระกิเลส นี่มันเห็นวิธีการที่จะเข้าไปหา เหมือนพ่อแม่เคยผ่านมา เคยทำธุรกิจการค้ามา มันจะผ่านขั้นตอนมาอย่างนี้ มันอาบเหงื่อต่างน้ำมา แล้วลูกของเรา หรือว่าสังคมของเรา หมู่ญาติของเรา พยายามจะทำอย่างนี้ สังคมสงฆ์ไง สังฆะคือสงฆ์ สงฆ์ที่จะขึ้นมาเห็นใหม่

แม้แต่เป็นคฤหัสถ์ แต่ถ้าจิตใจเป็นอริยภูมิขึ้นมาแล้ว มันจะเห็นวิธีการ สิ่งใดที่เป็นวิธีการเข้าไปหาเป้าหมายนั้น จะถนอมรักษามาก แล้วครูบาอาจารย์ที่ผ่านอย่างนี้มา จะรักษาอย่างนี้เห็นใหม่ แล้วเราละ เราเป็นผู้ที่ประพฤติปฏิบัติ เราเป็นผู้ที่แสวงหา เราจะต้องถนอมรักษาสิ่งนี้ รักษาสิ่งนี้เพื่อให้ใจเราเข้ามาถึงใจเรา ถ้าเข้ามาถึงใจเราเห็นใหม่ เข้ามาถึงใจเรา แค่อึดสงบเท่านั้น ความสงบของใจเพื่อให้มีโอกาสที่จะขุดคุ้ยเข้ามาในชำระกิเลสเห็นใหม่

กิเลสมันเป็นสิ่งที่โต้แย้ง เหมือนสังคมเลย เพราะอะไร เพราะสังคมนี เพราะสัตว์มนุษย์อยู่โดยคนเดียวก็ไม่ได้ ต้องอยู่กันคนในสังคมเห็นใหม่ อยู่ในสังคมเพื่อความดำรงอยู่ อยู่คนเดียวก็กลัวผี ก็หัวแห้ว ก็ต้องหาเพื่อน พอหาเพื่อนขึ้นมาจะ หาการตลาด เพื่ออะไร เพื่อการดำรงชีวิต วัฏฏะก็เหมือนกัน จิตนี้มันหมุนเวียนตายเวียนเกิด กิเลสมันก็ขับส่งเข้าไปในวัฏฏะ คนบุญเกิด คนบาปเกิด คนมีสิ่งต่างๆ เกิดในหัวใจ ในวัฏฏะ กิเลสในหัวใจ มันก็เป็นสังคมอันหนึ่ง

เป็นสังคัมเพราะอะไร เพราะโลกนอกกับโลกใน โลกนอกคือโลกของหมู่สัตว์ โลกในคือโลกของจิต จิตนี้มันต้องเวียนไปในวิญญูเห็นใหม่ แล้วธรรมโอสถ ธรรมและวินัยที่จะให้เราบวชอีกหนหนึ่ง บวชจากสมมุติสงฆ์ขึ้นมา บวชขึ้นมาแล้วนี้เรามีโอกาสเราก็ต้องประพฤติปฏิบัติของเรา เราก็ต้องชำระจิตใจของเราเห็นใหม่ สังคัมโลกเขามองของเขานะ โลกธรรม ๘ เห็นใหม่ โลกเขาว่า ในเมื่อพระบวชแล้ว พระก็ต้องไม่คิดเห็นใหม่

แต่ความจริงเวลาเราบวชแล้ว เราขนาดจะตั้งสติขนาดไหน อาบัติก็เกิดตลอดเวลา อาบัติเกิดเห็นใหม่เราก็ปลงอาบัติ สิ่งที่เกิดพลาดเราก็ปลงอาบัติ ปลงอาบัติเพื่ออะไร ปลงอาบัติเพื่อเริ่มต้นใหม่เห็นใหม่ ปลงอาบัติสิ่งที่ล่วงมาแล้ว เพราะว่ากิเลสตัณหาแรงขับจากภายใน เราไม่มีเจตนา แต่มันผิดพลาดไปแล้ว ความผิดพลาดมันมี นี่คือโลกใน วิญญูคือสิ่งที่โลกธรรม ๘ สังคัมโลกกับสังคัมภายใน สังคัมภายใน สังคัมคือความชอบ ความไม่ชอบจากหัวใจ ความดูคี่มของใจ

สิ่งที่ทำอะไรไปแล้วเป็นอาบัติเห็นใหม่ ก็ปลงอาบัติเพื่อจะเริ่มต้นใหม่ เริ่มต้นใหม่ เริ่มต้นเพื่ออะไร เริ่มต้นเพื่อให้มีโอกาสไง เพราะไม่อย่างนั้นมันจะเป็นนิเวศ กรรมเกิดจากใจ แล้วเราทำความสงบของใจ ก็ใจตัวนี้ต้องการความสงบ ถ้าใจตัวนี้ไม่สงบมันก็ไม่มีการเริ่ม จิตเห็นใหม่ จิตเป็นผู้วิปัสสนา ต้องมีจิตมีผู้เห็น ผู้รู้ ผู้รู้ไม่ใช่ว่าปฏิเสศเห็นใหม่ ที่โลกเขาทำกัน ปฏิเสศสิ่งนั้นก็ไม่ใช่ สิ่งนี้ไม่ใช่ วางไปหมดเลย เขาไม่ได้เอาอะไรมาเป็นมูลฐาน ไม่ได้เอาอะไรมาเป็นวิธีการพิจารณาเลย แล้วก็ว่าสิ่งนั้นเป็นธรรม เป็นธรรมเห็นใหม่

สังฆกรรมปฏิรูป เขาคิดของเขาเอง เขาทำของเขาเอง แอบอิงอิง เป็นธรรมะเทียมกับธรรมะจริง ถ้าไม่มีธรรมะจริงเห็นใหม่ ถ้าไม่มีธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ไม่มีอริยสัจ มันก็พุดกันไปตามประสาฤาษีชีไพร พุดแต่ความเห็น เพราะมันไม่มีบัญญัติ บัญญัติที่เป็นแถวเป็นแนว บัญญัติคือธรรมและวินัยไง เห็นใหม่ มีขันธ ๕ มีวิธีการ มีสัมโพชฌงค์ มีอะไรต่างๆ นี่คือบัญญัติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ในเมื่อมีบัญญัติอยู่แล้ว

แม้แต่พวกพุทธภุมินะ เวลาจิตสงบขึ้นมา สิ่งต่างๆ ที่มันเกิดขึ้นมาเห็นใหม่ คุณ
 สิ่งที่มีมันเป็นธรรมแสดงออกมา เพราะสิ่งนี้มันเป็นของเก่าแก่ณะ เวลาเทวดา อินทร์
 พรหมมาฟังเทศน์ของครูบาอาจารย์เห็นใหม่ จะฟังเทศน์อะไร ก็ภาษาบาลีมันเป็น
 ภาษากลางที่สื่อกันมาตลอด บัญญัติเป็นภาษาบาลีเห็นใหม่ เวลาเราธรรมมันขึ้นมาใน
 หัวใจ สิ่งที่เกิดขึ้นมาในหัวใจ สิ่งที่ธรรมขึ้นมาขึ้นมันเกิดมาจากไหนล่ะ มันเกิดมาจากใจใจ
 เกิดจากธรรม ฟังธรรมอยู่ตลอดเวลาเห็นใหม่

แล้วถ้าเรารักษาของเรา เราทำของเรา ใจของเราจะดีขึ้นมา ถ้าใจของเราดีขึ้นมา
 เห็นใหม่ ถ้าผู้เห็น เราสงสัยสิ่งใด คนอื่นจะเล่าให้ฟังขนาดไหนนะ มันก็สงสัยตลอดไป
 พออ่านธรรมวินัย ศึกษาธรรมวินัย หรือฟังธรรมอย่างในขณะนี้ มันก็ด้วยอำนาจวาสนา
 ด้วยบารมีเห็นใหม่ ธรรมของครูบาอาจารย์ที่ออกมาเราก็ฟัง กิเลสมันยังแสดงตัวไม่ทัน
 มันจะน้อมนำตามไป แต่เวลาฟังเสร็จแล้วนะ มันจะเป็นอย่างนั้นหรือ มันจะเป็นอย่างนั้น
 หรือ

เหมือนกัน เวลาเราประพฤติปฏิบัติเห็นใหม่ ถ้าจิตมันออกรับรู้ จิตมันเห็น จิตมัน
 กระทำ พอจิตมันเห็นจิตมันกระทำ กิจญาณมันเกิด นั่นล่ะตัวกิเลส ถ้ากิเลสมันโดนชำ
 แรกขึ้นไป กิเลสมันจะเริ่มจางลง กิเลสอาจจะขาดไปเลยเห็นใหม่ แต่ถ้าไม่ได้ทำสิ่งนี้
 ไม่ได้ทำอะไรเลยก็ไปทำที่เงาใจ ลัทธิธรรมเป็นสภาวะแบบนั้น มันไม่ใช่จิตเห็น ไม่ใช่จิต
 เป็นผู้กำหนด ไม่ใช่จิตเป็นผู้รู้ เป็นผู้กระทำ กิจญาณมันเกิดแล้วมันก็จะชำระกิเลสเข้ามาเป็น
 ชั้นเป็นตอนเข้ามา มันก็ปล่อยวางเข้ามา ปล่อยวางเข้ามาละ หมั่นคาดหมั่นไถ การทำงาน
 ต่างๆ เห็นใหม่

เช่น อาหาร คนกระเพาะใหญ่ กินอาหารเป็นบาตรๆ มันไม่อิ่มก็มีนะ พระบางองค์
 กินอาหารเป็นบาตรๆ วันละหนึ่งบาตรก็มี บางคนกินเล็กกินน้อย เพราะมันอยู่ที่ร่างกาย
 อยู่กับการฝึกฝนมา จริตนิสัยมันฝึกได้ ถ้าเราฝึกเราควบคุมเรา เราต้องฝึกสิ ถ้าเราฝึก เพราะ
 เรามีโอกาสไง คุณ วิญญาณเกิดเรายังทุกข์เรายังยากเลย แล้วสิ่งที่กระทำอยู่นี้ มันดับ
 นะ บุญเพ็นิวาสนาสติปัญญาขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ไม่มีต้นไม่มีปลาย การ
 เกิดและการตายจากอดีตมา ไม่มีต้นไม่มีปลาย มาจากไหนก็ไม่รู้

แล้วถ้ายังไม่ถึงที่สิ้นสุดมันก็จะไปไหนอีกไม่รู้ แล้วขณะที่เรากำหนด แค่ ๗ วัน ๗ เดือน ๗ ปี ๗ ปี ถ้าเรากำหนดของเรา เราควบคุมของเรา ทำไมมันทำไม่ได้ล่ะ ทำไมเราอ่อนแออย่างนั้น แต่เวลามันทุกข์มันโศก ทำไมเราต้องการให้มันหลุดออกไปจากเรา ต้องการกำจัดมันออกไป มันเอาสิ่งนี้มาแลกไม่ได้หรือ เพราะมันเป็นความทุกข์ใจ สุขเกิดในทุกข์นั้นนะ สุขนี้จะเกิดในทุกข์นั้น แต่ถ้าเราต้องการแสวงหาความสุข โดยเอาความทุกข์เอาความเห็นของเราแสวงหาความสุข มันไม่มีความสุขหรอก เพราะอะไร เพราะมันเป็นอนิจจังหมดเลย

แต่ถ้าเราเอาความทุกข์ คือเอาสิ่งที่กิเลสมันไม่ต้องการ เป็นความทุกข์เพราะว่าเราไม่ปรารถนา เป็นความทุกข์เพราะว่าสิ่งนั้นมันบีบคั้น ถ้าเราเอาจิตใจเข้าสู่กับมัน สิ่งนี้เอาความทุกข์เห็นใหม่ แล้วความสุขจะเกิดขึ้น ความสุขจะเกิดขึ้นอย่างไร เหมือนแผล ถ้าเราไม่ยอมบ่งหนามที่ตำทำขึ้นมา มันจะกัดหนองอยู่อย่างนั้น แต่ถ้าเราต้องเอาเข็มบ่งหนาม สิ่งที่เราต้องขุดคุ้ย จะมีเลือดออกขนาดไหนเราก็ต้องบ่งหนามนะ

นี่ก็เหมือนกัน เวลาประพฤติกปฏิบัติเหมือนกับเราบ่งหนาม บ่งหนามมันก็ต้องเจ็บสิ มันเจ็บเลือดมันออกก็ต้องออกสิ ออกเพราะอะไร เพราะมันตำทำเรา เราปฏิเสธได้ไหมล่ะ นี่ก็เหมือนกัน จิตนี้มันมีวิชาอยู่ที่หัวใจ ถ้าเราไม่ทำอย่างนี้มันจะออกไม่ได้ ถ้ามันออกไม่ได้ เราจะรักษาแต่บาดแผลไว้ แล้วเราไม่ยอมบ่งหนามออกจากใจ มันจะชำระกิเลสได้อย่างไร มันชำระกิเลสไม่ได้เห็นใหม่

ในเมื่อมันเป็นสัจจะความจริง ในเมื่อมันเป็นสิ่งที่จะต้องลงทุนลงแรง ในเมื่อเป็นสิ่งที่ต้องกระทำเห็นใหม่ มันจะสุขมันจะทุกข์ขนาดไหน ก็ทุกข์ขึ้นมาเพื่อจะแลกกับความจริง ความสุขอันนั้น ถ้าเราบ่งหนามออกจากเท้าแล้วรักษาแผลจนหาย แล้วเราจะเดินไปที่ไหน เราจะยืนทรงตัวอย่างไร มันก็ไม่เจ็บปวดเห็นใหม่ แต่ถ้ายังมีหนามอยู่ในที่นั้น เราก็เดินกะเผลก เดินกะย่องกระเຍ่งไปอย่างนั้น มันก็เป็นไปได้ ชีวิตก็เหมือนกัน เดี่ยวสุข เดี่ยวทุกข์ เดี่ยวก็เดินได้ เดี่ยวก็เดินไม่ได้ เป็นความสุขความทุกข์

การเกิดและการตาย จิตวิญญาณมันก็เป็นอย่างนั้นนะ วาระของการเกิดการตาย บุญเพณิวาสนาสุติญาณ มันมีอดีตมา แล้วอนาคตก็ไม่มีที่สิ้นสุด แล้วเราจะแลกด้วยสัจจะของเรา แค่นี้เราจะทำไม่ได้หรือ ถ้าเราทำของเราได้ แล้วทำได้เพราะอะไร เพราะมีครูบา

อาจารย์ชี้นำใจ ชี้นำเพราะอะไร เพราะเราจะทำของเราเห็นใหม่ จิตมันเป็น โดยสภาพของ มันเอง ถ้าขณะจิตที่มันคิดเห็นใหม่ คุณเขาปลูกผลไม้ป่าสิ บางปีมันก็ออกผลไม้ดี บางปีมันก็ไม่ออกเห็นใหม่ นี่ผลไม้ป่าไม่มีใครไปดูแลมันนะ สิ่งที่เราเอามาพัฒนา เอามาตัดแปลง กัน จนเป็นผลไม้ที่เราออกมาทำสวนทำไร่กันอยู่นี้ มันก็เก็บมาจากป่า แต่เขาเอามา บำรุงรักษาให้มันดีขึ้นมา

นี่ก็เหมือนกัน ในเมื่อมันอยู่ในป่าของมัน มันก็เกิดเป็นธรรมชาติ ฤดูกาลสมควร ขึ้นมา บางปีมันก็ออกผลดี บางปีมันก็ออกผลไม่ดี จิตเราก็เหมือนกัน จิตของเราบางทีมัน ก็ดี บางทีมันก็ไม่ดี ถ้าดีพอเราภาวนาขึ้นมามันดีขึ้นมา เราก็ว่าสิ่งนี้มันเป็นภาวณาของดี มันเป็นอนิจจัง มันเป็นธรรมชาติของมัน มันก็แปรปรวนอยู่อย่างนี้ แต่ถ้าเรามีสติเข้ามา เราเข้าไปควบคุมเห็นใหม่ จากผลไม้ป่า มะม่วงป่า ขนุน กระท้อน ของป่าเห็นใหม่ เรา เก็บมาแล้วเราเอามาปลูกในสวนของเรา แล้วบำรุงรักษาของเราเห็นใหม่

นี่ก็เหมือนกัน ก็ตั้งสติของเรา เพราะใจมันก็เหมือนของป่า ใจเป็นธรรมชาติของ มันอยู่แล้ว มันมีของมันอยู่แล้ว แต่เราไม่รู้จักวิธีรักษามัน แต่ถ้าเราบวชแล้วไม่มีครูไม่มี อาจารย์คอยรักษา ผลไม้ป่า ผลไม้ในสวนของเราก็เหมือนกัน แต่รสชาติไม่เหมือนกัน ผลไม้มีคุณภาพต่างกัน เพราะของเขาไม่ได้คัดพันธุ์ขึ้นมา มันก็มีเมล็ดมาก มีอะไรมากเห็น ใหม่ จิต ธรรมชาติของมันก็เป็นอย่างนั้น มันก็หมุนเวียนไปตามธรรมชาติของมัน

ถ้าเราเอามาตัดแปลง เอามารักษา เราตั้งสติไว้ มีครูบาอาจารย์คอยชี้นำ ผลไม้ อย่างนี้มีคุณภาพประโยชน์ ผลไม้แบบนี้ทางโลกเขาไม่ใช้กัน ออกไปขายก็ไม่มีใครเอา แต่ ของเราคิดว่ามะม่วงก็คือมะม่วงเหมือนกัน ทำไมเขาจะไม่เอา มะม่วงเราเป็นมะม่วงป่า มันเมล็ดเท่ากับเปลือกเลย มันไม่มีเนื้อเลย แต่ของเขาเมล็ดลิบ ใจ มีเนื้อมหาศาลเลย ของเขาก็ มีรสหวานด้วย ในเมื่อมันเป็นจิตใจ มันเป็นความเห็นจากใจของเราใจ เราเห็นของเรา เรา ก็โต้แย้ง มะม่วงเหมือนกัน มันจะต่างกันตรงไหนล่ะ

ต่างกันที่คุณภาพของมันนั่นนะ ต่างกันด้วยเป็นสัมมาหรือมิจฉาใจ เพราะอะไร เพราะจิตเหมือนกัน ความรู้เหมือนกัน ความรู้สึกกว้างเหมือนกัน ความรู้สึกกว้างมันมี อารมณ์ต่างกันไหมล่ะ มันมีข้อเท็จจริงที่เทียบเคียงได้ไหมล่ะ มันมีข้อเทียบเคียงได้

ทั้งนั้น มันก็มีความเห็นที่ต่างกัน ถ้าต่างกันอย่างนั้น นี่ตรงนี้ครูบาอาจารย์สำคัญตรงนี้ เพราะอะไร เพราะเด็กใจ เด็กกะถ้ำของมันมีอยู่ที่มือ ดึงออกจากมือมันร้องให้ตายท่าเลย

นี่ก็เหมือนกันจิตมันเห็น จิตมันพัฒนาขึ้นมา จิตมันจับต้องได้ มันก็ว่านี่เป็นธรรม จะไปดึงออกจากมือของเขามา เด็กมัน จิตนี้มันไม่ยอมรับนะ โอ๊ย ทำเกือบเป็นเกือบตาย เลย แล้วทำไมบอกว่าอันนี้ไม่ใช่ อันนี้ไม่ใช่ มันก็เป็นผลมะม่วงเหมือนกัน เพราะจิตเหมือนกัน ความรู้สึกเหมือนกัน แต่มันไม่เป็นคุณประโยชน์ มันไม่เป็นสัมมา ไม่เกิดเป็นมรรคญาณขึ้นมา ถ้ามันเกิดเป็นมรรคญาณขึ้นมาเห็นใหม่ เรามีงานชอบ เพียรชอบ ชอบที่ไหน ชอบที่จิตมันเห็นใจ ชอบของใครของมันนะ จิตดวงไหน กาย เวทนา จิต ธรรม พิจารณากายก็ได้ เวทนาก็ได้ พิจารณาจิตก็ได้

สิ่งต่างๆ ขณะที่พิจารณาไป ความเป็นไป งานมันต่างกัน คุณิ คุณ่างกองทัพ กองทัพเรือเขาอยู่ในน้ำ เรือแล่นออกไปนะเขาอยู่กันเป็นปีๆ เดือนๆ ความดำรงชีวิตของเขาถืออย่างหนึ่ง กองทัพบกบุกป่าฝ่าดงมันไม่ใช่ทะเล มันคนละเรื่องเลย นี่ก็เหมือนกัน กาย เวทนา จิต ธรรม มันก็คนละเรื่องเลย อารมณ์ความรู้สึกต่างกัน ความเป็นไปก็ต่างกัน ไม่เหมือนกันหรอก แต่ผลของมันคือการทำสังขาร ผลของมันคือการทำให้ดำรงอิสรภาพ ผลของมันคือการทำให้จิตนี้พ้นจากกิเลสเห็นใหม่

ถ้าผลนี่คือพ้นจากกิเลส การกระทำต่างๆกัน มันถึงบอกว่าสิ่งที่เกิดขึ้นขอให้ปัจจุบันธรรม ให้เป็นปัจจุบันนะ ขณะที่คราวนี้เราพิจารณากายก็ให้มันเป็นกายไป คราวต่อไปเห็นใหม่ ถ้ากายมันพิจารณาไม่ได้ เพราะกิเลสมันฉลาดมาก เห็นใหม่ คุณิเลสมันฉลาดมาก กิเลสอยู่ในใจ มันจะพลิกแพลงเห็นใหม่ เราพิจารณากายไม่ได้ ถ้ามันเกิดเวทนาเราก็พิจารณา ขณะที่พิจารณาเวทนาเราก็อยู่กับเวทนา เราก็สู้กับเวทนาไป กิเลสมันจะเอาอย่างนี้มาล่อ มาล่อ มารองเห็นใหม่

เหมือนกับการรบแบบกองโจร เวลาผลออกก็ออกสู้รบ ถ้าเวลาไม่ผลออกก็ออกเอาอันนี้มาล่อ เราก็จะเสียเปรียบเขาตลอดไปเห็นใหม่ กิเลสเพราะเราไม่เห็นตัวมัน มันอยู่ในใจ เรายังไม่เห็นตัวมัน แล้วมันจะล่อลวงเราอยู่อย่างนี้ แล้วสิ่งที่เราสร้างขึ้นมาก็จะตามต่อสู้กัน เราจะเสียเวลาตลอดไปเห็นใหม่ กิเลสมันฉลาดอย่างนี้ไง ฉลาดอยู่ในอำนาจ

เหนือใจนี้ แล้วให้ใจนี้วนไปอยู่ในอำนาจของมัน เราก็วนไปเห็นใหม่ แล้วก็ว่านี่เป็นปฏิบัติธรรมเห็นใหม่

ทางโลกเขาก็ศรัทธาณะ เขาเห็นพระเขาก็ว่าพระนี่ปฏิบัติ พระต้องมีศักยภาพ พระเราก็มีแต่ความทุกข์ความร้อนในหัวใจเห็นใหม่ เราก็อยู่ในศีลในธรรมนี้ส่วนหนึ่ง สมมุติสงฆ์กราบไหว้ได้ เพราะเราอยู่ในธรรมวินัยโดยสมมุติ แต่ถ้าเราอยู่ในธรรมวินัยโดยที่วามรรคญาณเห็นใหม่ เอหิภิกขุ บวชตัวเอง บวชด้วยมรรคญาณ บวชในหัวใจของเรา ถ้าเราบวชหัวใจของเรา สิ่งที่แสดงออกมามันออกมาจากความจริง ก็บออกมาจากความจำ เห็นใหม่

ผลไม้ป่า ผลไม้บ้าน ผลไม้ของเรา เรารักษาของเรา พันธุ์ไม้ของเรา เราปลูกเอง เรารักษาเอง จะปลูกเมื่อไหร่ ทำเมื่อไหร่ก็ได้ สิ่งต่างๆ ใครจะมาดูงาน ใครจะมาศึกษาก็ได้ ตลอดเวลา แต่สภาวะแบบนี้มันออกมาจากไหน มันออกมาจากความจริง แต่ถ้าเราไม่เคยทำ ไม่เคยรู้ เราก็รู้ว่าผลไม้มันเหมือนกัน แต่เราจะเอาเทคนิคไหนไปสอนเขาเห็นใหม่ มันจะช่วยเหลือตัวเองได้ เป็น อัตตานิ อัตตโน นาโถ ช่วยตัวเองด้วย แล้วจะเป็นที่พึ่งของโลก

เห็นใหม่ สังคมเราร้อนนะ สังคมอยากพึ่งพาอาศัย แต่เพราะสังคมก็มีกิเลส คนที่รวมเป็นสังคมขึ้นมามันมีกิเลส พอมีกิเลสเขาไม่ไว้ใจใครหรอก มันต้องใช้กาลเวลาในสิ่งที่เขาจะยอมรับเรา มันต้องอาศัยกาลเวลา ต้องพิสูจน์กันหนึ่งเห็นใหม่ แล้วการสั่งสอนที่ดีที่สุด ไม่ต้องไปสั่งสอนเขาเลย การดำรงชีวิตของเรา ถ้าเราอยู่ในธรรมวินัยเห็นใหม่ เทวดาก็คุ้มครอง กลิ่นของศีลหอมทวนลม การยอมรับกัน การเอ่ยปากออกมา เอ่ยได้ แส่นยากนะ มนุษย์เท่ากัน สองแขนสองขาเหมือนกัน ใครจะยอมรับใคร เห็นใหม่

สิ่งต่างๆ อย่างนี้ การสอนโดยสำคัญที่สุด คือสอนตัวเราเองก่อน แล้วอยู่ศีลในธรรม อยู่ในกฎในกติกา อย่าไปแสดงอะไรออกไปให้เขาเห็น ใจใหม่ เราไม่ต้องการสิ่งใดๆทั้งสิ้น เราอยู่เพื่อพรหมจรรย์ของเรา อยู่เพื่อรักษาใจของเรา อยู่เพื่อประพฤติปฏิบัติเห็นใหม่ ถ้าสิ่งนี้เกิดขึ้นมาในหัวใจนะ ธรรมะมันถึงเหนือสิ่งต่างๆ ใจ เราปฏิบัตินะไม่ใช่วิบัติ สิ่งที่วิบัติเห็นใหม่ เขาเข้ามาอยู่ในสังคม ในศาสนา แล้วก็เอาศาสนาออกไปเห็นใหม่ เอาแต่ความเห็นของตัวเองว่า สิ่งนั้นเป็นธรรม สิ่งนั้นเป็นธรรม

รู้วาระจิตต่างๆ สิ่งนี้มันหลอกกันหมดนะ รู้วาระจิตถ้าเป็นสมัยพุทธกาล มันก็เป็นสิ่งที่น่ามหัศจรรย์ แต่ในปัจจุบันนี้โทรศัพท์มือถือนี้มันรู้ดีกว่าเราหรอก เห็นได้ทั้งหมดเลย ดาวเทียมต่างๆ โลกเคลื่อนไหว เขาทำจารกรรมกัน เขาซุกซ่อนทำนิวเคลียร์กัน ขนาดอยู่ในถ้ำ ดาวเทียมเขายังตามตรวจตามจับได้เลย สิ่งต่างๆ โลกเรานี้มันพัฒนาไปขนาดนั้นแล้ว แล้วเรายังจะมาว่ารู้วาระจิตๆ ว่ารู้วาระจิตแล้วรู้ตัวเองหรือเปล่านั้น รู้จักกิเลสตัวเองใหม่ รู้จักอริยสัจ รู้จักทุกข์ใหม่ละ รู้จักความละเอียดแก้ไขใหม่ละ

รู้ว่าธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามีคุณค่า จะเอาไปแลกกับโลกธรรม ๘ เหนอ โลกธรรม ๘ ธรรมะเก่าแก่เห็นใหม่ มรรค ๘ ก็ไปชำระไปทำลายโลกธรรม ๘ ใ้เราเอาโลกธรรม ๘ มาเป็นเหยื่อของเราเอง แล้วเราก็ตัดพ้อเหยื่อนั้นไป ตัดพ้อเหยื่อ ตัวเองก็กลายเป็นเหยื่อด้วย ตัวเองกลายเป็นเหยื่อเพราะอะไร เพราะการกระทำสิ่งต่างๆ ได้มานี้ มันได้มาเพราะเราปรารถนา แต่ผลที่เกิดขึ้นมาละ กิเลสมันต้องการก็ไปแสวงหา แสวงหาเพราะกิเลสมันเกิดที่ใจ เวลามันดับก็ดับไปที่ใจ

แล้วผลที่เกิดขึ้นมา ใครเป็นคนทำละ เพราะมันมีใจตัวนี้ไง ถ้าใจตัวนี้แม้แต่พระอนาคาเห็นใหม่ พระอนาคายังมีภวาสวะ มีตัวภพ กิเลสของพระอนาคาคือ อยาكدังต้องการให้เขายอมรับเห็นใหม่ ลากสักการะ กิเลสของพระอนาคาคะ แต่กิเลสหยาบๆ สิ่งนั้นผ่านพ้นไป พระอนาคายังมีกิเลส ๕ ตัวของพระอนาคา สิ่งต่างๆ อย่างนี้มันยังต้องการ ขณะที่มันต้องการความยอมรับ ยอมรับใคร ก็ภวาสวะอันนั้นไง ยอมรับจิตดวงนั้น ถ้าจิตดวงนั้นมีสถานที่ตั้ง มันก็มีโปรแกรมที่เก็บข้อมูล มีกรรมใหม่ มีกรรม

พระโมคคัลลานะ ขณะที่สิ้นจากกิเลสแล้ว เวลาโจรมาฆ่า โจรมาทาบทำลาย ทำลายนั้นทำลายได้แต่ร่างกาย แต่ทำลายหัวใจไม่ได้ เพราะหัวใจอยู่ในร่างกายนั้นเห็นใหม่ ก็เอาจิตนั้นรวมให้ร่างกายนั้นกลับมา แล้วกลับไปลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เห็นใหม่ สิ่งชำระกิเลสออกไปแล้ว มันถึงไม่มีกรรม แต่ขณะที่เรายังต้องการ ยังแสวงหา ยังต้องการตำแหน่ง ต้องการชื่อเสียง ต้องการเกียรติคุณต่างๆ ยังต้องการลากสักการะ มันจะมีบุญมีกรรมตลอดไปนะ

แล้วถ้ามีบุญมีกรรมอย่างนี้ ในการประพฤติปฏิบัติเห็นใหม่ ขณะที่เห็นพระอนาคาแล้ว มันว่างหมด ว่างหมดแล้วมันจะย้อนกลับมาตัวอวิชาได้อย่างไร ในตัว

อวิชาคุติ สักกายทิฏฐิ วิจิกจนา สัลลพตปรามาสเห็นใหม่ กามราคะปฏิฆะเห็นใหม่ นี้
สังโยชน์ ๕ ตัว ตั้งแต่โศคาบัน สกิทา อนาคานีสังโยชน์ ๕ ตัว แต่เวลาเป็นพระอนาคา
แล้วเห็นใหม่ มีสังโยชน์อันละเอียด รูปราคะ อรูปราคะ มานะ อุทธัจจะ อวิชา สังโยชน์
๕ ตัวเหมือนกัน แล้วละเอียดอ่อนมาก ละเอียดอ่อนมาก

ขณะที่เราเริ่มต้นวิปัสสนากัน มันก็แสนทุกข์แสนยาก กว่าที่จะเห็นกาย กว่าที่จะ
วิปัสสนากาย นี่มันแค่สักกายทิฏฐิเท่านั้นเอง แล้วเวลาขึ้นไป รูปราคะ อรูปราคะ รูป รูป
ฌาน อรูปฌานมันเป็นสังโยชน์ สิ่งที่ว่าๆ มันเป็นสังโยชน์ทั้งนั้น ว่าๆ ว่าๆ ว่าๆ มันก็
เป็นสังโยชน์ สังโยชน์คือร้อยรัด ร้อยรัดด้วยอะไร ก็ร้อยรัดใจไว้ ร้อยรัดใจไว้แล้วใจไป
ไหน ใจก็ต้องไปเกิดบนพรหมติ เห็นใหม่มันยังไปได้ยาก

รูปราคะ อรูปราคะ ความว่างก็เป็นราคะ เพราะจิตมันเป็นความว่างเอง ก็จิตมันติด
ในราคะนั่นเอง ความว่างนี้จิตมันติดเอง พอจิตมันติดราคะมันจะไปไหนล่ะ ก็จิตมันติด
ในสังโยชน์นั้นเห็นใหม่ สิ่งนี้ มันยังมีมานะ ๕ ยังมีภวาสวะ อวิชา ๓ อวิชาสวะ กิเลส
สวะ ภวาสวะ สิ่งที่เป็นสภาวะมันมีสถานที่ตั้ง รับผิดชอบตรงนี้ จิตออกมาจากที่นี่ นี่
ปฏิสนธิจิต จิตเดิมแท้นี้ส่องใส ถ้าว่างๆ เห็นใหม่ จิตเดิมแท้นี้ส่องใส จิตเดิมแท้หมองไป
ด้วยอุปกิเลส จิตเดิมแท้นี้ส่องใส จิตเดิมแท้นี้เป็นผู้ข้ามพ้นกิเลส

แล้วถ้าจิตมันสงบเข้ามา จิตเดิมแท้นี้ส่องใส แล้วมันเป็นผู้ข้ามพ้นกิเลส แล้วมัน
จะข้ามอย่างไรล่ะ จะข้ามอย่างไร มันส่องใส ไม่มีอะไรเลย จับต้องอะไรไม่ได้เลย เห็น
ใหม่เป็นเรือนว่าง แล้วเราก็อ่างๆ บ้านร้างแต่มีคนอยู่ ใจคนนั้นมันไม่เห็นตัวมันเอง มัน
ก็ว่ามันว่างๆๆ อยู่อย่างนั้น สิ่งที่มีการกระทำเห็นใหม่ ถ้าเป็นเอหิภิกขุ ถ้าบวชตัวเอง
มันจะเห็นวิธีการ เห็นขั้นตอน เห็นการกระทำเห็นใหม่ มันก็เหมือนมะม่วง มะม่วงป่า
มะม่วงบ้าน เราจะเก็บพันธุ์มาอย่างไร เราจะเพาะอย่างไร เราจะตัดแปลงอย่างไร เราจะ
สะสมอย่างไร เราจะดูแลรักษาอย่างไร เวลาผลออกมาแล้ว เราจะบำรุงรักษาผลอย่างไร
เราจะให้ปุ๋ยทางใบ ให้ปุ๋ยทางต้น ให้ปุ๋ยทางน้ำ ให้ทั้งนั้นเลย

เพราะอะไร เพราะเราต้องสงวนรักษา จะต้องมิตติ ต้องมีสัมปชัญญะ มรรค ๘
เห็นใหม่ เราต้องมีการรักษา ต้องมีการฝึกอดอาหาร ต้องมีการผ่อน ต้องมีการตั้งสติ ต้อง

มีการไม่กระทบกระทั่ง ต้องรักษาอินทรีย์ รักษาการขับเคลื่อน รักษาการกระทบเพราะอะไร เพราะสิ่งที่กระทบเห็นใหม่

คูลี นิวเคลียร์ เขาต้องการ เรารักษาอย่างดีเลย เขาต้องปลูกสร้างไว้เพราะว่า พลังปรมาณูมันจะแพร่กระจายออกไปในอากาศเห็นใหม่ นี่ก็ต้องสร้างสิ่งปลูกสร้าง ต้องไม่มีรอยร้าว ไม่มีรอยร้าว ไม่มีรอยแตกทั้งนั้นเลย นี่ก็เหมือนกันพอจิตมันยิ่งสูง จิตมันยิ่งละเอียดนะ เวลากระทบกระเทือนนี้มันแสดงตัวเร็วมาก ความไวของจิต ความไวของความรู้สึก การกระทบกระเทือน การต้องอยู่ในหมู่คณะ ถ้าในสังคมปฏิบัติเรา ตรงนี้มันสำคัญมาก มันกระทบกันถึงกันหมดเห็นใหม่

ถ้ามันสะท้อนถึงกันหมด มันต้องการความสัจ ต้องการความต่างๆ เห็นใหม่ ถ้าเราเป็นนักปฏิบัติด้วยกัน แบบพ่อแม่ครูบาอาจารย์ ที่ท่านผ่านวิธีการมา ท่านจะเห็นตรงนี้ ท่านถึงพยายามจะถนอมรักษา แล้วเราเป็นศากยบุตรพุทธชินโนรส บุตรขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าโดยสมมุติ บวชเป็นสงฆ์ ธรรมและวินัยเป็นศาสดาของเรา แล้วถ้าเราบวชแล้วเราประพฤติปฏิบัติอีก แล้วจิตเรามันบรรลุธรรม มันเห็นธรรมขึ้นมาละ มันเป็นสมบัติส่วนตัวนะ เรารู้ของเรา เป็นสัจจะความจริง แล้วเราจะไม่ทำให้ตัวเองวิบัติ

ตัวเองวิบัตินะ เอาธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ที่ท่านแสดงไว้แล้วเอามาอ้างอิงอิง อ้างอิงว่าเป็นสภาวะอย่างนั้น ถ้าขณะที่ปฏิบัติ มันก็เป็นอย่างนี้ เพราะมันต้องโดนหลอกไปก่อน แต่หลอกแล้วเราก็ต้องตัดแปลงเพื่อเรา ไม่ใช่มันหลอกขึ้นมาแล้วก็จับความหลอกนี้จะไปหลอกคนอื่นต่อไป ว่าเป็นอย่างนั้น เป็นอย่างนั้น เป็นภาษาบ๊าบอ บ๊าบอจริงๆ เพราะมันพิสูจน์ได้ ผู้รู้จริงมีนะ อย่าคิดว่าพูดไปแสดงไปแล้วคนเขาไม่รู้ คนที่รู้ก็มี

ถ้าคนรู้มันมี เขาสามารถชี้มูลความผิดได้ ถ้าเขาชี้มูลความผิดได้ เราจะไปโต้แย้งเขาเห็นใหม่ เราจะไม่ทำให้เราเป็นผู้วิบัติ เราจะต้องทำให้เราเป็นนักปฏิบัติ ศากยบุตรพุทธชินโนรส ทั้งนอก ทั้งใน นอกคือสมมุติสงฆ์ นอกนี้สมบูรณ์แล้ว แต่ในละ ในเราต้องรักษาต่อไป ในนี้ต้องรักษานะ ต้องแสวงหา ถ้าแสวงหาจะเป็นสมบัติของเรา สันติภูมิจิโก

ฟังสิ สันทิฎฐิโก ปัจจัตตัง แสวงหาคือประสบการณ์ตรง คือเห็นการกระทำของจิต กิจ
ญาณ กิจของการกระทำของมัน

คุณลักษณะที่เราทำแล้วเห็นใหม่ มันปล่อยมันวางขนาดไหน เคี้ยวเราก็กังสย ภายใ
อาทิตย์หนึ่งมันต้องมีความสงสัย วันสองวันมันยังคิอยู่ รักษาจิตได้อยู่ แต่ขณะ ๓ วัน ๔
วันไป มันต้องสงสัย เอ๊ะ เป็นอีกแล้ว โอ๊ะ เป็นอย่างนี้อีกแล้ว นั่นล่ะมันยังมีอยู่ มันถึง
ต้องพยายามหมั่นตั้งสติ หมั่นทำความสงบให้มีกำลัง แล้วหมั่นใช้ปัญญาคราดไถ
พยายามแสวงหา พยายามค้นคว้า อย่าประมาทเห็นใหม่ ต้องทดสอบตรวจสอบอยู่
ตลอดเวลา

การทดสอบตรวจสอบกับจิตของเราสำคัญมาก การประพฤติปฏิบัติก็ทุกข้ออยู่
แล้วนะ ทุกข์เสร็จแล้วนะ ปฏิบัติแล้วยังทดสอบตรวจสอบอีก อย่าประมาท อย่าเลินเล่อ
ต้องตรวจสอบอยู่ตลอดเวลา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ภาวนาจนวันตาย ใน
ปัจจุบันนี้หลวงตา ๕๔ ปีท่านยังเดินจงกรมตลอดเวลา มีโอกาสก็เข้าทางจงกรม
ตลอดเวลาเห็นใหม่ มันเป็นวิหารธรรมนะ วิหารธรรมของพระอรหันต์ท่านภาวนาอยู่
ตลอดเวลา แล้วเราละขนาดตรวจสอบ ขนาดพยายามพิจารณาจิตยังขี้เกียจเลย อย่าขี้เกียจ
ต้องหมั่นกระทำนะ

เราเคยมีรถมีราใหม่ รถราเราปล่อยไว้โดยที่ไม่อุ่นเครื่องมันเลย ไม่ดูแลรักษา
เอาไว้ไม่กี่ปีมันก็พัง นี่เหมือนกัน ชีวิตของเรามีวิหารธรรม คือการเดินจงกรม การนั่ง
สมาธิภาวนา การตรวจสอบใจมันเป็นหน้าที่ มันเป็นการงาน ต้องขยันหมั่นเพียร ทำอย่าง
นี้ไปบ่อยครั้งเข้า เราจะไม่เป็นกรรมฐานมั่วแน่เสียใจ คือมันจะไม่อ่อนแอ มันจะไม่
ท้อถอย เพราะเราตรวจสอบตลอดเวลา

เหมือนกับแบตเตอรี่ที่เราชาร์จไฟตลอดเวลา แบตมันก็มีไฟตลอดเวลาเห็นใหม่ เราใช้
แบตใช้ไฟ แต่เราไม่เคยชาร์ตไฟ มันก็จะเสื่อมไป มันก็จะหมดไป ถ้าเราชาร์จไฟ เรา
รักษาตลอดเวลา โอกาสก็มีเห็นใหม่ ปฏิบัติมันก็มีผิดมีถูก เดินลุยไป ผิดเราก็กังใจไป ถูก
มันก็มีคว่าง มีความปล่อยวางต่อเนื่องกันไปเห็นใหม่ เราทำสม่ำเสมอ เสมอต้นเสมอ
ปลาย ๗ วัน ๗ เดือน ๗ ปี

พระพุทธเจ้าไม่โกหกนะ ๗ วัน ๗ เดือน ๗ ปี เราต้องสำเร็จได้ สำเร็จได้
พระพุทธเจ้าไม่เคยโกหกใคร แล้วเราเอง ก็เลสมันโกหกต่างหาก ก็เลสในใจเรามันโกหก
แล้วเราก็เชื่อกิเลสของเรา เราก็อ่อนแอ ถ้าเราเอาธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธ
เจ้าเป็นเครื่องดำเนิน มันโกหกเราไม่ได้ เราเชื่อธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธ
เจ้าแล้วพิสูจน์ใจ พอพิสูจน์ไปถึงจุดหนึ่ง ไซ้ ไซ้ ไซ้ เห็นไหม ถ้าไซ้ก็คือถึงจุดหมาย
ปลายทางไง นิธรรมของเราเราจะเป็นผู้ปฏิบัติ เราจะไม่ใช่ผู้วิบัติ เอวัง